

R I C H A R D M O R T E N S E N

(Richard Strange Mortensen)

(1910-1993)

Andet posthume brev til Clara Jensen

1968. Olie på lærred. 150 x 150 cm.

Som modsatrettede poler udfolder det skarpt krystallinske sig over for det blødt organiske i en dramatisk kamp mellem formerne og billedelementerne. Den knivskarpe kileform kan generelt opleves som på én gang be-svangrende og sårende i Richard Mortensens univers. Her har den tilsyne-ladende trængt sig ind i en tvetydig organisk figur og efterladt brud- og snit-flader.

Men *Andet posthume brev til Clara Jensen* er ikke et abstrakt billede i den forstand at et realistisk billede er blevet forenklet eller reduceret til nogle essentielle grundformer. Så selvom man måske kan finde referencer til de spørgsmål som optog Mortensen i 30'erne, drejer et billede som dette sig også om andre ting af afgørende betydning for billedkunsten som sådan.

Hele sit liv arbejdede Richard Mortensen på at nå frem til på én gang harmoniske og spændingsfyldte kompositioner hvor alle dele kunne spille op til hinanden. I modsætning til de fremherskende kunstnere inden for efterkrigstidens abstrakte kunst interesserede Mortensen sig ikke for at eliminere maleriets dybde. Tværtimod opererede han med et såkaldt ægformet rum der både rækker ud i betragterens fysiske rum og ind i dybden i billedet. I hans maleri udfolder farver og linier sig snarere *omkring* end *på* fladen og leverer dynamiske, uendelige synsoplevelser når de enkelte former svinger mellem at være baggrund og figur i forhold til hinanden.

Snart omslutter den sorte eller blå streg et farvefelt som kontur og skil-ler det derved ud fra sin grund, snart sætter den af og har sit eget frie for-løb. Linien bliver på den måde også et dynamisk rumskabende element der selv som figur forskubber sig i forhold til farveplanerne.

Siden 30'erne byggede Mortensen på gestaltpsykologiens antagelse at øjet ubevidst sammenfatter former der ses i hinandens umiddelbare nær-hed, til større helheder, gestalter. Den grå åbne skitserede form til venstre i billedet svinger således hele tiden mellem grund og figur, mellem for-skellige rumlige positioner.

I Richard Mortensens rum er forholdet mellem betragter og billede åbent. Vi afgør selv hvornår billedet er færdigt. På bølgelængde med fænomeno-logien provokerer Richard Mortensen os til at se det vi opfatter, og ikke det vi ved. Gennem hele livet betragtede Richard Mortensen maleriet som en synets kunst – et optisk spil. Han ville gøre det at se til en kunstart.

Billedet er det andet i en række på seks posthume breve til moderen Clara Jensen.